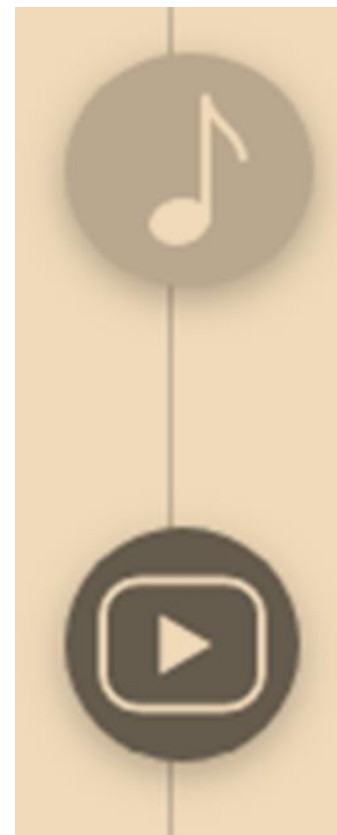

Трзалачки инструменти (аудитивни и видео приказ)

Музичка култура
-наставник-
Бојан Сарић

Трзалачки инструменти

- Харфа
- Гитара
- Тамбура
- Мандолина
- Лаута

- Аудио и видео садржај са сајта:
- <https://www.eucionica.rs/>
- Жичани инструменти

Трзалачки инструменти - Харфа

Харфа

Харфа је најзначајнији инструмент из групе трзалачких инструмената. За разлику од других трзалачких инструмената она има између 46 и 48 жица. Неке од њих различито су обојене да би се извођач лакше сналазио у свирању.

Звук на харфи не зависи само од жице коју је извођач окинуо, већ и од седам педала које се налазе у дну инструмента, помоћу којих се жица затеже или попушта и на тај начин се мења висина тона. Педале извођач покреће ногама.

Трзалачки инструменти - Харфа

Упознајемо инструмент кроз музику

CD 2/20 Георг Фридрих Хендл: *Концерт* за харфу и оркестар, одломак

Упознајемо инструмент кроз музику

CD 2/21 Вера Миланковић: *Ноктурно*, за харфу

Упознајемо инструмент кроз музику

Мануел де Фаља: *Шпански Алес*

Трзалачки инструменти - Гитара

Гитара

Гитара може бити и солистички и пратећи инструмент. Као солистички изузетно је покретна, мелодична и технички захтевна, а као пратећи користи се у различитим музичким жанровима. За разлику од гудачких инструмената, гитара има шест жица, а тон се добија њиховим окидањем. Жице се могу окидати јагодицом прстију или ноктима.

Трзалачки инструменти - Гитара

Упознајемо инструмент кроз музику

CD 2/21 Франсиско Тарега: *Сећање на Алхамбру*

Упознајемо инструмент кроз музику

Ерик Клептон, *Лејла*, инструментал

Упознајемо инструмент кроз музику

Волфганг Амадеус Моцарт: *Турски марш*, изводи Ингви Малмстен

Трзалачки инструменти - Тамбура

Тамбура

Тамбуру данас најчешће срећемо у тамбурашком оркестру. Тај инструмент може да буде различите величине, у зависности од тога да ли свира више или ниже тонове. Звук се добија окидањем жице трзалицом.

Тамбурашки оркестри углавном изводе народну музику, али и аранжмане популарних дела класичне музике.

Трзалачки инструменти - Тамбура

Упознајемо инструмент кроз музику

Милорад Вучетић / Ратко Шоћ: *Осам тамбураша*

Мита Поповић: *Са традићу шајку*

Момчило Бајатић Бајага / Саша Лошић: *Вратиће се роде, „А ти се нећеш вратити”*

Трзачки инструменти - Мандолина

Мандолина

Мандолина је инструмент који данас ретко можемо да видимо на концерту или на телевизији. Најчешће се користи у народној музици или у појединим аранжманима забавне музике. Настала је од лауте, инструмента на коме су свирали трубадури и трувери. Звук се добија окидањем жице трзалицом.

Трзалачки инструменти - Мандолина

Упознајемо инструмент кроз музику

Енио Мориконе и Нино Рота: *Тема љубави* из филма *Кум*

Упознајемо инструмент кроз музику

Лудвиг ван Бетовен: *Сонатина за мандолину и фортепијано, C-dur*

Трзалачки инструменти - Лаута

Лаута

Лаута је веома стари трзалачки инструмент. Коришћена је током 15, 16. и 17. века као соло инструмент и пратећи инструмент. Проналазимо је у делима многих композитора епохе ренесансе, али и великана барока и класицизма: Георга Фридриха Хендла, Јохана Себастијана Баха и Јозефа Хајдна. Лаута је, такође, инструмент који су користили народни музичари.

Трзалачки инструменти - Лаута

Упознајемо инструмент кроз музику

Јохан Георг Конради: *Свиџа за лауту*, „Алеманда“

Упознајемо инструмент кроз музику

Душан Богдановић: *Псалам, Пасакаља и ричеркар на тему старе босанске песме*, „Псалам“

Трзачки инструменти - Цитра

Цитра

Цитра је трзачки инструмент у облику правоугаоне плитке кутије, на којој је по дужини разапето 30–45 жица. Жице се трзају прстима и челичном трзалицом причвршћеном за палац. Звук је веома тих, тако да цитра не пружа велике извођачке могућности.

Трзачки инструменти - Балалајка

Балалајка

Балалајка је руски народни музички инструмент. Појавила се око 1700. године и заменила инструмент који се звао домра. У почетку је служила за пратњу певања и игре. Балалајка се најчешће препознаје по троугластом облику. Одиграла је важну улогу у музици Источне Европе. Користи се као солитисчки и као оркестарски инструмент.

Тон се добија окидањем трију жица, на којима се свира трзалицом.

Трзалачки инструменти

Провери своје знање

1. Које трзалачке инструменте познајеш?
2. Како се добија тон на трзалачким инструментима?
3. У којим музичким жанровима се користе трзалачки инструменти?
4. У чему се разликује харфа у односу на гитару и мандолину?
5. У чему се разликује цитра у односу на друге трзалачке инструменте?
6. Да ли постоје оркестри у којима се налазе само трзалачки инструменти?